

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Факультет педагогіки та психології
Кафедра психології та соціальних наук

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи _____ О. А. Кузнецова
27 серпня 2020 р.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
АСИСТЕНТСЬКОЇ ПРАКТИКИ

Ступінь доктор філософії
Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність 052 Політологія
Освітньо-наукова програма «Політологія»

Миколаїв-2020

Розроблено та внесено: Миколаївський національний університет імені
В. О. Сухомлинського

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Ярошенко Віра Миколаївна доцент кафедри
психології та соціальних наук, кандидат політичних наук, доцент

РЕЦЕНЗЕНТ:

Програму схвалено на засіданні кафедри психології та соціальних наук

Протокол від 26.08. 2020 року № 1 .

Завідувач кафедри (Савенкова І.І.)

Програму погоджено з гарантом ОП (назва) _____ (за потреби)

Програму погоджено навчально-методичною комісією факультету _____

Протокол від 26.08. 2020 року № 1

Голова навчально-методичної комісії (Чуєва І.О.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією університету

Протокол від "27" серпня 2020 року № 11

Голова навчально-методичної комісії (Кузнецова О. А.)

АНОТАЦІЯ

Асистентська практика є невід'ємною складовою програми підготовки аспірантів. Програма складена для підготовки аспірантів до професійної діяльності у закладах вищої освіти. Підготовка аспірантів здійснюється для забезпечення закладів вищої освіти кадрами, які володіють педагогічною компетентністю, знаннями інноваційного характеру, уміннями їх практичного застосування, досвідом розробки нових технологій навчання та виховання, володіють сучасними методами організаційно-управлінської роботи закладів вищої освіти.

Зміст і тривалість практики визначаються навчальною програмою асистентської практики аспірантів та навчальними планами підготовки фахівців третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Програма асистентської педагогічної практики підготовки докторів філософії за спеціальністю 052 «Політологія» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» складена відповідно до навчального плану та освітньо-наукової програми.

Ключові слова : асистентська практика, лекції, семінари, практичні заняття, заклади вищої освіти.

ANNOTATION

Assistantship is an integral part of the graduate program. The program is designed to prepare graduate students for professional activities in higher education institutions. Postgraduate training is provided to provide higher education institutions with staff who have pedagogical competence, knowledge of innovative nature, skills of their practical application, experience in developing new technologies of teaching and education, have modern methods of organizational and managerial work of higher education institutions

The content and duration of the internship are determined by the curriculum of assistant practice of graduate students and curricula for training specialists of the third (educational and scientific) level of higher education. The program of assistant pedagogical practice of training doctors of philosophy in the specialty 052 "Political Science" in the field of knowledge 05 "Social and behavioral sciences" is compiled in accordance with the curriculum and educational and scientific program.

Key words: assistant practice, lectures, seminars, practical classes, institutions of higher education.

ВСТУП

Програма асистентської практики підготовки докторів філософії за спеціальністю 052 «Політологія» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» складена відповідно до навчального плану та освітньо-наукової програми.

Асистентська практика є невід'ємною складовою програми підготовки аспірантів. Головне завдання практики – підготувати аспірантів до професійної педагогічної діяльності у закладах вищої освіти. Підготовка аспірантів здійснюється для забезпечення навчальних закладів кадрами, які володіють педагогічною компетентністю, знаннями інноваційного характеру, уміннями їх практичного застосування, досвідом розробки нових технологій навчання та виховання, володіють сучасними методами організаційно-управлінської роботи у закладах вищої освіти.

Зміст і тривалість практики визначаються навчальною програмою асистентської практики аспірантів та навчальними планами підготовки фахівців третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

Терміни проведення асистентської практики, визначені в навчальному плані

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ АСИСТЕНТСЬКОЇ ПРАКТИКИ

1.1. Метою асистентської практики є формування готовності аспірантів до викладацької діяльності у вищих навчальних закладах I – IV рівнів акредитації, формування системи знань та вмінь, необхідних для викладання соціально-політичних дисциплін, педагогічними засобами навчання, знаннями та навичками, необхідними для здійснення ефективної гуманітарної освіти, національного виховання і всебічного розвитку студентів, допомогти майбутньому викладачеві вивчити проблеми вузівської методики навчання, визначити її особливості, актуалізувати розвиток професійно значущих особистих дидактичних здібностей і вмінь.

Завдання курсу: формування у аспірантів навчання суспільно-політичних дисциплін; вивчення сучасних педагогічних технологій та методик викладання суспільно-політичних дисциплін. Формування вмінь і навичок підготовки, проведення лекційних і семінарських занять із студентами, які вивчають політологію, розвиток їх методичної майстерності, мовлення, комунікабельності.

Зокрема: – ознайомлення аспірантів із основними напрямками професійної діяльності викладача ЗВО: навчальна, методична, наукова, організаційна, виховна;

- здійснення навчальної, виховної, науково-дослідної та методичної діяльності;
- практичне закріплення теоретичних знань, отриманих під час навчальних занять;
- практичне опанування методики підготовки і проведення різноманітних форм освітнього процесу у закладах вищої освіти III–IV рівня акредитації;
- проведення різних видів навчальних занять на рівнях бакалаврату та магістратури (лекцій, семінарів, практичних занять, лабораторних занять тощо);
- організація науково-дослідної роботи аспірантів;
- опанування методики аналізу навчальних занять, умінь самоаналізу;
- поглиблення, розширення, інтегрування знань з педагогіки вищої школи;
- розвиток умінь вести психолого-педагогічні спостереження та аналізувати різноманітні аспекти освітнього процесу;
- застосування сучасних освітніх інформаційних та інноваційних технологій;
- розвиток та самореалізація педагогічних здібностей, формування професійно важливих якостей.

- У результаті проходження асистентської практики аспірант повинен набути знань:
- про сутність процесів навчання й виховання, їхні психолого-педагогічні основи;
 - про шляхи удосконалення майстерності викладача й способи професійного самовдосконалення;
 - про дидактику навчальної дисципліни;
 - про нові технології навчання;
 - про методи формування навичок самостійної роботи й розвиток творчих здібностей і логічного мислення студентів;
 - про наукові основи навчальної дисципліни, історію й методологію відповідної науки.
- умінь:
- проектувати, конструювати, організовувати й аналізувати свою педагогічну діяльність;
 - планувати навчальні заняття відповідно до навчального плану закладу й на основі його стратегії;
 - забезпечувати міждисциплінарні зв'язки навчальної дисципліни з іншими дисциплінами;
 - розробляти й проводити практичні, лабораторні заняття, адаптуючи їх до різних рівнів підготовки студентів;
 - відбирати й використовувати відповідні навчальні засоби для побудови технологій навчання;
 - організовувати навчальну діяльність студентів, управляти нею й оцінювати її результати;
 - застосовувати основні методи об'єктивної діагностики знань студентів з навчальної дисципліни, вносити корективи в процес навчання з урахуванням даних діагностики;
 - володіти методикою проведення заняття в дистанційному режимі онлайн, також із застосуванням мультимедійних засобів навчання;
 - створювати й підтримувати навчальне середовище, що сприяє досягненню цілей навчання;
 - спілкуватися зі студентами та викладачами: вирішувати психологічні проблеми, спричинені навчально-виховним процесом;
 - складати індивідуальний та семестровий плани роботи викладача психології навчального закладу;
 - розвивати інтереси студентів і мотивацію учіння, формувати й підтримувати зворотний зв'язок. навичок:
 - самостійного прийняття рішення щодо підбору необхідного наукового матеріалу при підготовці до заняття;
 - аналізувати навчальну й методичну літературу й використовувати її для побудови власного викладу програмного матеріалу;
 - ясно, логічно викладати зміст матеріалу, опираючись на знання й досвід аспірантів;
 - проведення практичного, лабораторного заняття з психології та виховної роботи зі студентами.

Програмні результати навчання:

ПРН-1. Опанувати універсальними навичками дослідника, зокрема застосування сучасних інформаційних технологій, розробки, організації та управління науковими проектами та/або науковими дослідженнями, презентації їх результатів у професійному середовищі через сучасні форми наукової комунікації (академічні наукові публікації, семінари, конференції), в засобах масової інформації та в публічній сфері у національному та міжнародному контексті.

ПРН-2. Використовувати державну та іноземну мову як усно, так і письмово на рівні, достатньому для ефективної професійної комунікації, розуміння іншомовних наукових текстів та підготовки фахових публікацій в Україні і провідних наукових виданнях світу.

ПРН-5. Знати на поглибленому рівні нормативну та позитивну політичну теорію, політичний аналіз, порівняльну та прикладну політологію та володіти категорійно-понятійним та аналітично-дослідницьким апаратом сучасної світової політичної науки.

ПРН-7. Комплексно застосовувати широкий спектр політологічних понять, теорій і методів до аналізу владно- політичних відносин політичних акторів, інститутів та ідей відповідно до певного історичного або сучасного контексту.

ПРН-8. Комплексно розуміти особливості реалізації влади у різних політичних системах та використовувати сучасні політологічні теорії, концепти та методи аналізу політики на місцевому, національному та міжнародному рівнях.

ПРН-10. Фахово викладати політологічні дисципліни на високому рівні освітньої кваліфікації.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-наукової програми аспірант оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

ЗК-1. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК-2. Здатність фахово спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово у процесі наукової комунікації та досліджень.

ЗК-4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-11. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)

II. Фахові:

ФК-3. Комплексне розуміння принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, політичної поведінки, політичної культури та ідеології, світової політики та політики окремих країн та регіонів.

ФК-4. Комплексне застосування широкого спектру політологічних понять, теорій і методів до аналізу владно- політичних відносин політичних акторів, інститутів та ідей відповідно до певного історичного або сучасного контексту.

ФК-7. Здатність фахово викладати політологічні дисципліни.

3. Рекомендована література

Базова

1. Габрієлян О. Політична наука в Україні: стан і перспективи // Політична думка. -2001. -№ 4. -С. 47-55.
2. Дерев'янка С.М. Наукове прогнозування політичних процесів // Держ. політика в гуманіт. сфері (матеріали "круглого столу")-Івано-Франківськ, 2001. -С. 26-31.
3. Ионин Л. Политолог -это звучит гордо // Новое время. -1991. -№14. -С. 43.
4. Капусевич Ч. Основы общей методики. —М., 1986.
5. Кравченко Б., Прилюк Ю. Політичний лад в Україні та політична наука // Політологічні читання. -1992. -№ 1. -С. 3-5.
6. Куревський В. Л. Система дидактичних умов удосконалення процесу навчання. —К., 1993.
7. Мойсеюк В. Є. Педагогіка. —4-те вид., доп. —К., 2003.
8. Наукові праці МАУП. Вип. 5: Актуальні питання політології. —К.,2003.
9. Педагогіка вищої школи. —К., 1992.
10. Политическая наука в Украине: становление и перспективы / Под ред. д-ра филос. наук О.А. Габриеляна, д-ра филос. наук А.Д. Шоркина. — Симферополь, 2002.
11. Політологічний енциклопедичний словник / Упорядник В.П. Горбатенко; За ред. Ю.С. Шемшученка, В.Д. Бабкіна, В.П. Горбатенка. -2-е вид. доп. і перероб. -К.: Генеза, 2004. -736 с.

12. Поляков Л.В. Общая оценка становления и преподавания политических наук в России//Полис. -2001. -№ 1.-С. 117-124.
13. Ребкало В.А. Політичні науки і суспільні процеси // Концептуальні засади реформування політичної системи в Україні. Стан і перспективи розвитку політичних наук: Матеріали „круглого столу”, Київ, 13 квітня 2001 року./ За заг. ред. В.І. Лугового, В.М. Князева. -К.: Вид-во УАДУ, 2001. -С. 188-195.
14. Рябов С. Принципи викладання політичних знань в демократичному суспільстві // Муніципальний менеджмент в Україні (матеріали міжнародної науково-практичної конференції). 26-27 червня 1995 р.-К., 1995.
15. Рябов С. Структура і функції знань про політику // Політологічні читання. - 1994. -№ 1. -С. 167-196.
16. Тягло О.В. Українська наука про політику. Спроба оцінки потенціалу // Політичний менеджмент. -2004. -№ 1. -С. 3-18.19.Філософія політики. Підручник / Авт.-упоряд.: В.П. Андрущенко (кер.) та ін. -К.: Знання України, 2003. -400 с.
17. Калошин В.Ф. Не маніпулювати, а самовдосконалюватись. Як реалізувати свій педагогічний потенціал // Педагогіка толерантності, 1999. —№3-4.
18. Коржуев А.В., Попков В.А. Подготовка преподавателя высшей школы // Педагогика, 2000. -№ 7.
19. Кузовлев В.П. Преподавание в вузе: наука и искусство // Педагогика, 2000. - №1.
20. Навроцький О.І. Вища школа України в умовах трансформації суспільства. - Х.: Основа, 2000.
21. Рябов С. Принципи викладання політичних знань в демократичному суспільстві // Муніципальний менеджмент в Україні (матеріали міжнародної науково-практичної конференції). 26-27 червня 1995 р.-К., 1995.
22. Слєпкань З.І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі. -Київ: НПУ, 2000.-210 с.
23. Тараненко І. Демократії треба вчитися // Педагогічна газета. —2000. —№4 —С. 6.
24. Тихонович В.О. Життєві цінності і соціальна поведінка особистості // Українське суспільство на порозі третього тисячоліття. Колективна монографія / Під ред. М.О. Шульги. —К.: Ін-т соціології НАН України, 1999. —С. 510-524.
25. Тягло О.В. Як розбудовувати громадянську освіту в Україні? // Наукові записки НаУКМА. Політичні науки. —2000. —Т. 18. —С. 84-90.
26. Філіпчук Г. Політологія у сфері української освіти // Педагогіка і психологія. —1996.—№2. —С. 27-35.
27. Харламов И.Ф. О педагогическом мастерстве, творчестве и новаторстве // Педагогика, 1992. -№ 7-8.23.Ягупов В. Педагогічна майстерність та її складові // Учитель, 2000. -№1-3.

